

	Budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u Federaciji BiH
1. Kontakt	
1.1 Nadležna institucija	FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU
1.2 Nadležna organizaciona jedinica	Sektor za statistiku stanovništva i društvene statistike - Odsjek za statistiku pravosuđa, kulture, inovacija, zdravstva i gender statistika
1.3 Kontakt osoba	1) Haris Karačić 2) Emir Oruč
1.4 Funkcija kontakt osobe	1) Šef odsjeka za statistiku pravosuđa, kulture, inovacija, zdravstva i gender statistika 2) Stručni savjetnik
1.5 Kontakt poštanska adresa	Zelenih beretki 26, 71 000 Sarajevo
1.6 Kontakt e-mail adresa	1) haris.karacic@fzs.ba 2) emir.oruc@fzs.ba
1.7 Broj telefona	+387 33 407 032
1.8 Broj faksa	+387 33 226 151
2. Podaci o ažuriranju metapodataka	
2.1 Datum posljednje potvrde validnosti metapodataka	
2.2 Datum posljednje objave metapodataka	
2.3 Datum posljednjeg ažuriranja metapodataka	
3. Prezentacija statistike	
3.1 Opis metapodataka	Godišnjim izvještajem o budžetskim izdvajanjima za istraživanje i razvoj prikupljaju se podaci o budžetskim izdvajanjima za istraživanje i razvoj koji obuhvata sve direktne korisnike federalnog budžeta koji su imali izdvajanja za istraživanje i razvoj. Publikacije, kao rezultat provođenja ovog istraživanja su prvi i konačni rezultati koje Federalni zavod za statistiku predstavlja u vidu Saopćenja za javnost, kao i u Statističkom godišnjaku/ljetopisu Federacije BiH.
3.2 Klasifikacije koje se koriste u istraživanju	Međunarodna klasifikacija djelatnosti KDBiH2010, koja je usklađena sa Statističkom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti u EU NACE Rev.2
3.3 Sektor obuhvaćenog istraživanja	Godišnjim izvještajem o budžetskim izdvajanjima za istraživanje i razvoj prikupljaju se podaci o budžetskim izdvajanjima za istraživanje i razvoj koji obuhvata sve direktne korisnike federalnog budžeta koji su imali izdvajanja za istraživanje i razvoj. Publikacije, kao rezultat provođenja ovog istraživanja su prvi i konačni rezultati koje Federalni zavod za statistiku predstavlja u vidu Saopćenja za javnost, kao i u Statističkom godišnjaku/ljetopisu Federacije BiH.

3.4 Statistički koncepti i definicije

Termini koji se najčešće koriste kada se govori o naučnom i tehnološkom razvoju su „nauka i tehnološki razvoj“, ali i „naučnoistraživački i istraživačko-razvojni rad“, odnosno na bazi anglosaksonske literature „istraživanje i razvoj“ (Research and Development – R&D) ili samo „nauka, tehnologija i inovacije“ (Science, Technology and Innovation – STI).

Radi izbjegavanja mogućih nejasnoća, ali i zbog potreba poređenja sa situacijom u svijetu i upotrebe uobičajene terminologije koja se koristi u različitim izvještajima UNESCO-a, OECD-a, EUROSTAT-a i drugih sličnih organizacija, smatraće se da: razvoj nauke podrazumijeva razvoj naučnoistraživačke djelatnosti; tehnološki razvoj podrazumijeva, velikim dijelom, razvoj istraživačko-razvojne djelatnosti; razvoj tehnologije, odnosno izraz „istraživanje i razvoj“ (IR) na određeni način predstavlja sinonim „naučnom i tehnološkom razvoju“ i skraćenica „IR“ odgovara skraćenici „R&D“.

Nauka je skup sistematizovanih i argumentovanih znanja, odnosno spoznajnih činjenica, pojmova, načela, podataka, informacija, teorija, zakona i zakonitosti u određenom istorijskom razdoblju o objektivnoj stvarnosti, tj. prirodi i društvu, do kojeg se došlo primjenom objektivnih naučnih metoda, a kojima je osnovna svrha i cilj spoznaja zakona i zakonitosti o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti prirodnih i društvenih pojava i povećanje efikasnosti rada u svim domenima ljudskih aktivnosti. Naučna istraživanja su teorijski ili eksperimentalni rad koji se preduzima radi sticanja novih naučnih saznanja i povećanja sveukupnog ljudskog znanja. Naučnim istraživanjima se smatraju osnovna i primijenjena istraživanja.

	<p>Osnovna (fundamentalna, bazična) istraživanja obuhvataju ona istraživanja koja povećavaju opšti fond naučnih činjenica i znanja i koja određuju nova područja ljudskog znanja i spoznaja, ali koja nemaju ili ne moraju imati direktnu praktičnu primjenu dobijenih rezultata. Osnovna istraživanja otkrivaju pojave, procese, uzročno-posljedične veze i zakonitosti u prirodi, društvu i ljudskom mišljenju, i to, prije svega, radi unapređenja ljudskog znanja i stvaranja bazičnog znanja, koja dalje služe kao osnova za primijenjena i razvojna istraživanja i ona nemaju direktne komercijalne ciljeve. Primijenjena (aplikativna) istraživanja su teorijski ili eksperimentalni rad koji se preduzima radi sticanja novih znanja, a koji je usmjeren na rješavanje nekog praktičnog zadatka, odnosno ostvarenje nekog praktičnog cilja. Primijenjena istraživanja proširuju i produbljuju postojeća znanja radi rješavanja određenih problema. Ono se preduzima ili radi ispitivanja moguće primjene rezultata fundamentalnih istraživanja ili utvrđivanja novih metoda ili postupaka za postizanje unaprijed određenog cilja. Primijenjena istraživanja su, prema tome, usmjerena na otkrivanje novih naučnih znanja, primjenu tih znanja u svrhu realizacije određenih komercijalnih ciljeva.</p>
	<p>Razvojna (stručna) istraživanja, odnosno eksperimentalni razvoj je sistematski rad, utemeljen na znanjima stečenim osnovnim ili primijenjenim istraživanjima, odnosno praktičnom iskustvu, koje je, prije svega, usmjereno na uvođenje novih ili znatno poboljšanje postojećih postupaka, proizvoda i usluga. To su svi postupci koji se javljaju između izuma i proizvodnje: eksperimentisanja na crtežu i razvoj prototipova, eksperimenti, pilot-projekti, modeli, nova rješenja. Ova istraživanja imaju izrazito praktični cilj, njihovo osnovno obilježje je jasna namjena, te direktna i brzo postignuta korist u nekom uskom području. Razvojna istraživanja se još nazivaju i tehnološka usavršavanja. Naučnoistraživački rad je sistematska stvaralačka aktivnost kojom se primjenom naučnih metoda stiču nove naučne spoznaje, odnosno stvaralački koristi postojeće znanje za nove primjene. To je stvaralački rad na osvajanju novih znanja, a cilj mu je podizanje opšteg civilizacijskog nivoa društva i korišćenje tih znanja u svim oblastima društveno-ekonomskog razvoja. Naučnoistraživačkim radom se bave naučnici i istraživači koji su izabrani u odgovarajuća naučna, naučno-nastavna i istraživačka zvanja.</p>
3.5 Statistička jedinica	
3.6 Statistička populacija	<p>Podaci su rezultat statističke obrade godišnjih izvještaja prikupljenih od subjekata koji su direktni korisnici budžeta, a koji su imali izdvajanja za djelatnosti istraživanja i razvoja u Federaciji Bosne i Hercegovine u referentnoj godini (obrazac BI-IR).</p>

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

3.7 Referentno geografsko područje	Federacija Bosne i Hercegovine. Podaci proizvedeni iz oblasti budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u Federaciji BiH, agregirani na nivou BiH, međunarodno su uporedivi.
3.8 Vremenska pokrivenost	Podaci o izdvajanjima za istraživanje i razvoj su rezultat agregiranja podataka, uporedivih godišnjih istraživanja. Federalni zavod za statistiku prikuplja podatke iz oblasti budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj, prema Metodološkim osnovama OECD-a, objavljenih u Priručniku FRASCATI 2002 i revidirana izdanja iz 2007. i 2015. godine, na godišnjem nivou kontinuirano od 2015. godine.
3.9 Bazni period	Referentna godina, tj. godina posmatranja je prethodna kalendarska godina.
4. Jedinica mjere	Rezultati istraživanja su izraženi utrošenim budžetskim sredstvima za istraživanje i razvoj na nivou kantona i FBIH.
5. Referentni period	Referentni period je kalendarska godina, koja prethodi godini u kojoj se prikupljaju podaci. Broj zaposlenih, struktura zaposlenih se prati sa stanjem na dan 31.12.
6. Institucionalni mandat (ovlaštenje)	
6.1 Pravni akti i drugi sporazumi	Zakonski i pravni temelj za provođenje predmetnih aktivnosti je sadržan u Zakonu o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 9/09), te u Planu provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH i u Četvrogodišnjem Programu. Članom 17. Zakona o statistici je propisano da se statistička istraživanja provode u vremenu određenom četvrogodišnjem Programom i razrađenim godišnjim Planom rada za budžetsku godinu.
6.2 Razmjena (posredovanje) podataka	Federalni zavod za statistiku u skladu sa Zakonom, dostavlja podatke iz oblasti statistike Istraživanja i razvoja za područje Federacije Bosne i Hercegovine, Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS).
7. Povjerljivost	
7.1 Povjerljivost - politika	Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici U FBiH (Sl. novine FBiH, br. 63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka.
7.2 Povjerljivost - postupanje sa podacima	U publikacijama koji su dostupni široj javnosti, krsnici podataka se mole da prilikom korištenja podataka navedu izvor. Zaštita podataka ostvarena je Zakonom o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 9/09), član 37. i 38.
8. Politika diseminacije	

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

8.1 Kalendar objavljivanja	Kalendar objavljivanja je dostupan na web stranici Federalnog zavoda za statistiku krajem decembra tekuće godine za cijelu narednu godinu. U njemu korisnici mogu naći informacije o datumu objavljivanja podataka, broju statističkog izdanja, nazivu publikacije, vrsti statističkog izdanja i razdoblje na koje se odnosi.
8.2 Pristup kalendaru objavljivanja (link)	http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/01/KALENDAR-PUBLICIRANJA-2019.pdf
8.3 Pristup korisnika	Postojeći pravni okvir, definiran Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, određuje osnovne ciljeve i principe funkcioniranja zvanične statistike, kojima se Zavod ovlašćuje da proizvodi visokokvalitetnu zvaničnu statistiku i da je nepristrasno, nezavisno i blagovremeno učini dostupnom svim korisnicima istovremeno. Podaci dobijeni statističkim istraživanjima objavljuju se na web stranici Zavoda u statističkim publikacijama (http://fzs.ba/index.php/publikacije/) i u bazi podataka (http://www.px-web.fzs.gov.ba/).
9. Učestalost diseminacije podataka	Rezultati istraživanja budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u FBiH se objavljuje godišnje, za prethodnu godinu, referentnu godinu tj. godinu posmatranja.
10. Dostupnost i razumljivost	
10.1 Saopćenja	Prvi rezultati su predstavljani u saopćenju: "Budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u FBiH" . U ovom saopćenju Federalni zavod za statistiku objavljuje podatke o utošenim sredstvima u aktivnosti istraživanja i razvoja. Dobiveni podaci se publikuju u skladu sa kalendarom publikovanja, 15.10.godine u kojoj je provedeno.
10.2 Publikacije	Prvi i konačni rezultati su predstavljani u saopćenju: „Budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u Federaciji BiH“ . U ovom saopćenju Federalni zavod za statistiku objavljuje podatke o utrošenim sredstvima u aktivnosti istraživanja i razvoja u godini posmatranja, na nivou FBiH. Prvi i konačni podaci se takođe publikuju i u drugim publikacijama Federalnog zavoda za statistiku, kao što su: Statistički godišnjak/ljetopis Federacije BiH, Federacija BiH u brojkama, Kantoni u brojkama itd.).
10.3 On-line baza podataka	Rezultati "Budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u FBiH" nisu dostupni putem on-line baza.

10.4 Pristup mikro podacima	<p>Članom 39. Zakona je propisano: "U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica. O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim licima te da će ih nakon upotrebe uništiti. Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje." U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.</p>
10.5 Drugo	<p>Načini diseminacije su: web stranica- internet objava, pisani zahtjevi, telefonsko posredovanje, godišnjak, Federacija BiH u brojkama, prva objava-saopćenje, posebne publikacije, baze podataka namijenjene za internu upotrebu.</p>
10.6 Dokumentacija o metodologiji	<p>Metodološka osnova za ovo istraživanje je međunarodni standard koji je postavio OECD i objavio u Priručniku FRASCATI 2002 i revidirana izdanja iz 2007. i 2015. godine.</p>
10.7 Dokumentacija o kvalitetu	
11. Upravljanje kvalitetom	
11.1 Osiguranje kvaliteta	<p>FZS slijedi preporuke o organizaciji i upravljanju kvalitetom date u Kodeksu prakse evropske statistike (CoP) i implementira smjernice date u Okviru za osiguranje kvaliteta evropskog statističkog sistema (QAF).</p>
11.2 Procjena kvaliteta	
12. Relevantnost	
12.1 Korisničke potrebe	<p>Ključni korisnici podataka iz oblasti budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj po glavnim grupama segmentacije su:</p> <ul style="list-style-type: none">- javni sektor- privredni subjekti- Nauka, istraživanje i obrazovanje (fakulteti i istraživački centri)- Opšta javnost- Mediji (RTV kuće i printani mediji)- Strani korisnici (UNICEF i druge UN agencije, ambasade stranih država, strani mediji...)
12.2 Zadovoljstvo korisnika	<p>Ne provodi se Anketa o zadovoljstvu korisnika ovim istraživanjem.</p>
12.3 Kompletnost podataka	
13. Tačnost i pouzdanost procjene	

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

13.1 Opća tačnost procjene	Puni obuhvat .
13.2 Greška uzorkovanja	Puni obuhvat .
13.3 Neuzoračka greška	Puni obuhvat .
14. Pravovremenost i tačnost objave	
14.1 Pravovremenost	
14.2 Tačnost	Podaci su objavljeni na vrijeme, u skladu sa kalendarom publikovanja.
15. Usklađenost i uporedivost	
15.1 Uporedivost - geografska	Podaci proizvedeni iz oblasti Budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u Federaciji BiH, agregirani na nivou BiH, međunarodno su uporedivi.
15.2 Vremenska uporedivost	
15.3 Usklađenost - cross domain	
15.4 Usklađenost - interna	
16. Troškovi i opterećenje	Zaposleni u Federalnom zavodu za statistiku, koji su angažovani u procesu provođenja istraživanja iz oblasti budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj, kontinuirano rade na provođenju ovog godišnjeg istraživanja. Ovi troškovi se odnose na materijalne troškove i troškove rada. Troškovi rada se odnose na plaće zaposlenih u istraživačkom Odsjeku, zaposleni u Odsjeku za statistički registar i ekonomske klasifikacije, Odsjek za razvoj aplikacija za unos podataka, Odsjek za publicistiku, Grupa za štampu i umnožavanje materijala. Materijalni troškovi se odnose na troškove printanja upitnika, slanja instrumentarija, distribucije instrumentarija, troškovi telefona itd.
17. Revizija podataka	
17.1 Revizija podataka - politika	Nije rađena revizija istraživanja Statistika budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u Federaciji BiH.
17.2 Revizija podataka - praksa	Nije rađena revizija istraživanja Statistika budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj u Federaciji BiH.
18. Statistička obrada	
18.1 Izvor podataka	Izvori podataka su subjekti, direktni korisnici budžeta koji imaju izdvajanja za istraživanje i razvoj.
18.2 Učestalost prikupljanja podataka	Prikupljanje podataka iz oblasti Statistike budžetska izdvajanja za istraživanje i razvoj je na godišnjem nivou.

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

18.3 Prikupljanje podataka	<p>Podaci o direktnim korisnicima budžeta koji imaju izdatke za istraživanje i razvoj odnose se na referentnu kalendarsku godinu. Instrumentarij za provođenje istraživanja priprema se u istraživačkom Odsjeku. Prikupljanje se vrši putem papirnih obrazaca koji se dostavljaju statističkim kantonalnim službama/uredima koji vrše dalju distribuciju obrazaca izvještajnim jedinicama. Izvještajne jedinice su identificirane u saradnji istraživačkog odjeljenja i Odsjeka za statistički registar i ekonomske klasifikacije prema Klasifikaciji djelatnosti KD BiH 2010, na osnovu kojih je izrađen adresar. Adresar pedstavlja dio instrumentarija koji se prosljeđuje kantonalnim službama/uredima. Nakon prikupljenih podataka i obavljene logičke i računске kontrole, kantonalne službe/uredi, dostavljaju istraživačkom odsjeku popunjene obrasce na dalju obradu, analizu i publikovanje prvih i konačnih rezultata, sve u skladu sa Planom provođenja statističkih istraživanja.</p>
18.4 Validacija podataka	<p>Pristigli obrasci se sortiraju, vrši se ponovna kontrola podataka, obavljaju se telefonske konsultacije sa izvještajnim jedinicama. Telefonskim putem se daju odgovarajuća dodatna metodološka pojašnjenja, te se ponovnim slanjem ispravljenog izvještaja od strane izvještajne jedinice, dopune nedostajući podaci, nakon obavljene vizuelne kontrole. Pristigli izvještaji takođe podliježu i analizi podataka u odnosu na seriju podataka iz prethodnih godina. U program za unos podataka postavljene su kontrole za dozvoljene vrijednosti, dok aplikacija za unos signalizira u slučaju neprihvatljive vrijednosti. Validacija podataka se vrši i na osnovu aktuelnih zbivanja specifičnih za datu oblast, administrativnih izvora, zakonske regulative itd.</p>
18.5 Kompilacija podataka	<p>Podaci o budžetskim izdvajanjima za istraživanje i razvoj se odnose se na referentnu kalendarsku godinu. Instrumentarij za provođenje istraživanja priprema se u istraživačkom Odsjeku. Prikupljanje se vrši putem papirnih obrazaca koji se dostavljaju izvještajnim jedinicama. Izvještajne jedinice su identificirane uz pomoć Odsjeka za statistički registar i ekonomske klasifikacije prema Klasifikaciji djelatnosti KD BiH 2010, na osnovu kojih je izrađen adresar. Nakon prikupljenih podataka i obavljene logičke i računске kontrole popunjeni obrasci se analiziraju i publikuju putem prvih i konačnih rezultata, sve u skladu sa Planom provođenja statističkih istraživanja.</p>
18.6 Prilagođavanje	Prilagođavanja nije bilo.
19. Komentar	